

Web-technológia

Cascading Style Sheets, II. rész

Dr. Hatwagner F. Miklós

Széchenyi István Egyetem, Győr

https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049.git

2020. március 30.

text-align

Vízszintes igazítás: left (balra), center (középre), right (jobbra), justify (sorkizárt)

vizzszintes.html

```

7      .balra { text-align: left }
8      .kozepre { text-align: center }
9      .jobbra { text-align: right }
10     .sorkizart { text-align: justify }

15     <p class="balra">
16     A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszo
    ↪ öveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv ,
    ↪ melyet weboldalak készítéséhez
    ↪ fejlesztettek ki, és mára már internetes
    ↪ szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web
    ↪ Consortium) támogatásával.

```

Balra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszoveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Középre igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszoveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Jobbra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszoveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Sorkizárt szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszoveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

none

manual

auto

automatikus elválasztás

8	<code><p></code> Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.
12	<code><p style="hyphens: manual;"></code> El‐vá‐ lasz‐tás
13	kézzel megjelölt he­lye­ken. El‐vá ‐ lasz
16	<code><p style="hyphens: auto;"></code> Automatikus elválasztás. Automatikus

Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automati-
kus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás.

baseline

távolság

%

sub

super

◀ ◻ ▶ ◀ ◻ ▶ ◀ ≡ ▶ ◀ ≡ ▶ ≡

sor legmagasabb eleméhez

szülő elem szövegének tetejéhez

szülő közepéhez

sor legalsó eleméhez

szülő szövegének aljához

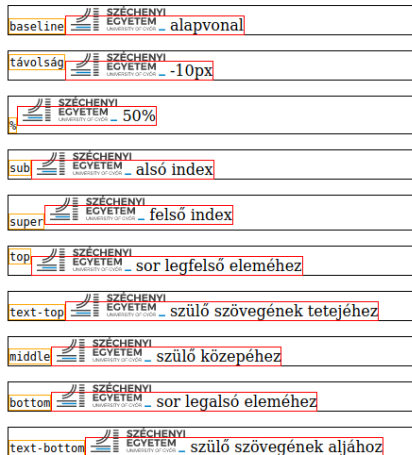
fuggoteles.html

```

7   p, span, code { border: 1px solid black; }
8   span { border-color: red; }
9   code { border-color: orange; }

13  <p><code>baseline</code><span style="vertical-align:
    ↪ align: baseline;">
14    
15    alapvonal</span></p>

```


text-indent

Első sor behúzása: *távolság* (a bekezdés bal szélétől számított behúzás), % (szülő elem szélességének százalékában adott behúzás)

behuzas.html

```
7      p {
8          text-indent: 1cm;
9          text-align: justify;
10     }

14     <p>
15     A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszo-
16     veses jelölőnyelv) egy leíró nyelv ,
        ↳ melyet weboldalak készítéséhez
        ↳ fejlesztettek ki, és mára már internetes
        ↳ szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web
        ↳ Consortium) támogatásával.
16     </p>
```

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszo-
veges jelölőnyelv) egy leíró nyelv,
melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és
mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World
Wide Web Consortium) támogatásával.

Az aktuális változata a 4.01, mely az SGML
általános jelölőnyelv egy konkrét alkalmazása (azaz
minden 4.01-es HTML dokumentum egyben az SGML
dokumentumszabványnak is meg kell, hogy feleljen).

normal

szomszédos fehér karaktereket összevonja, alapértelmezés

nowrap

nem tördeli a hosszú sorokat, de a szomszédos fehér karaktereket összevonja

```
pre
```

utánozza a <pre> HTML elem működését, minden fehér karaktert megőriz

```
pre-line
```

szomszédos fehér karaktereket összevonja, de tördeli a sorokat, ha szükséges

```
pre-wrap
```

minden fehér karaktert megőriz, és tördel, ha szükséges

Nem választ magától monospace karakterkészletet!

fahrcels2.html

```

7      p {
8          white-space: pre;
9          font-family: monospace;
10     }
```

<p>

Fahrenheit — Celsius

Fahrenheit - Celsius

```

-----
300    148.9
280    137.8
260    126.7
240    115.6
220    104.4
200     93.3
180     82.2
160     71.1
140     60.0
120     48.9
100     37.8
 80     26.7
 60     15.6
 40      4.4
 20     -6.7
  0    -17.8
```

normal

távolság

betűk közötti távolság, negatív érték is elfogadott

normal

szokásos távolság (betűmagasság negyede), alapértelmezés

távolság

szavak közötti távolság, negatív érték is elfogadott

tavolsag.html

```

7      .betusuru { letter-spacing: -.1em }
8      .betunormal { letter-spacing: normal }
9      .beturitka { letter-spacing: .5em }
10     .szoritka { word-spacing: .5cm }
11     .szosuru { word-spacing: -.2em }

15     <p>Néhány szóban a <span class="beturitka">betűk távolságát
16     megnöveltük</span>, <span class="betusuru">másutt

```

Néhány szóban a b e t ű k t á v o l s á g á t m e g n ö v e l t ű k , másutt
 lecsökkentettük, de néhány helyen megőriztük az eredeti állapotot. Hasonlóan a szavak
 közötti szóközöket is lehetszűríteni, de ritkítani is.

normal

capitalize

uppercase

lowercase

csupa kisbetűvel nyomtat

```
.nagykezdő { text-transform: capitalize }
.nagybetű { text-transform: uppercase }
.kisbetű { text-transform: lowercase }
```

<p>Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.</p>

<p class="nagykezdő">Itt viszont minden szó első betűje nagybetűs.</p>

Itt Viszont Minden Szó Első Betűje Nagybetűs.

vagy úgy járni, mint szegény nemecsek.

none

underline

aláhúzza a szöveget; **félrevezetheti az olvasót**, ha nem csak a hivatkozások jelennek meg aláhúzással!

overline

a szöveg fölött húz vonalat

line-through

áthúzza a szöveget

```
text-decoration-style: a vonal stílus
```

solid

folytonos vonal

double

dupla vonal

dotted

pontvonal

dashed

szaggatott vonal

wavy

hullámos vonal

szín

Rövidítés:

text-decoration:

Akár többféle vonal is megadható, tetszőleges rész elhagyható, sorrend tetszőleges

A szavak alá és fölé is lehet vonalat húzni, de ~~ki is húzhatjuk~~, a hejtelenül írt szavakat megjelölhetjük és mindenféle kombinációkat is kitalálhatunk.

h-shadow v-shadow blur-radius color

Az elmosás mértéke elhagyható, a többi kötelező. Az eltolásoknál negatív értékek megengedettek. Vesszővel elválasztva több árnyék is megadható egyszerre.

```
.dupla { text-shadow: #666666 1px 2px, #AAAAAA 2
    ↪ px 4px; }
.neon { text-shadow: 0px 0px 10px red; }
.lathatatlan {
    color: white;
    text-shadow: 2px 2px 10px black;
}
```

<p class="dupla">Dupla árnyékot vet a szöveg.</p>

<p class="neon">Tiszta '80-as évek!</p>

**<p class="lathatatlan">Csak az árnyék miatt
 ↪ olvasható.</p>**

Dupla árnyékot vet a szöveg.

Tiszta '80-as évek!

normal

szám

távolság

%

az aktuális betűméret %-a

```
3      <p>Normál sormagasság.</p>  
4      <p class="masfeles">Másfeles sormagasság.</p>  
5      <p class="dupla">Kétszeres sormagasság.</p>
```

Kétszeres sormagasság.

≤ 1 , $\mu = 0.11$, $\lambda_D = 1$

- Induljon ki a **szoveg.txt** fájlból!
- A címsor betűi között hagyjon 5-5 képpontnyi helyet,
- írja csupa nagybetűvel, és
- jelenítsen meg alatta 3-3 képpontnyival jobbra és lefelé eltolt árnyékot, mely kék színű, és elmosásának sugara 10 képpont!
- A bekezdés legyen sorkizárt igazítás,
- a sormagasság másfélszeres,
- az első sor behúzása 20 képpontnyi,
- és automatikusan elválasztott!
- Az emberek neveit emelje ki zöld színű, dupla aláhúzással!

ATARI

Az Atari egy amerikai vállalat, a világ egyik leghíresebb videójáték-konzol, illetve videójátékok fejlesztő/gyártó cége. 1972-ben Nolan Bushnell és Ted Dabney alapította. Megalapításától videójátékokkal foglalkozott, ekkor jelentek meg a híres, népszerű Computer Space és Pong játékok. (A kettő közül a Pong számít a legforradalimbibnak, hiszen mérőföldkőnek számít a videójáték-történelemben.) Első konzoljuk az Atari VCS (Video Computer System) volt, amely később az Atari 2600 néven kapta. 1976-tól otthoni számítógépeként is gyártottak (Atari 400/800, később XL-sorozat). Az 1983-as videójáték-válság alaposan kereszbe tette a cég működésének. A nehéz helyzetbe került céget 1984-ben Jack Tramiel, a Commodore alapítója és korábbi tulajdonosa vásárolta meg. Az ő vezetésé alatt mutaták be 1985-ben a 16 bites, Motorola 68000 processzoron alapuló Atari ST számítógépcsaládot, amely a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján igen népszerű volt. Az olcsó PC-k elterjedésével az Atari folyamatosan piacot veszített, és hiába mutatta be az igen fejlett, Motorola 68030 alapú Atari Falcon számítógépet és a 64 bites játékkonzolok előfutárát, az Atari Jaguar, a csődöt nem kerülhette el. Az Atari Corporation 1996-ban átalakult, majd megszűntették. Az értékes Atari márkanevet 1998-ban a Hasbro játékgyártó vállálcég vette meg. 2001-ben az Infogrames szoftvercég vette meg a Hasbro Interactive nevű leányvállalatot az Atari márkához kapcsolódó jogokkal együtt. A cég jelenleg Atari SA. néven működik.

A *látszólagos osztály* (pseudo class) egy, a szelektor utáni :-ot követő kulcsszó, amivel a kiválasztott elem(ek) különféle állapotaiban alkalmazandó formázás adható meg.

Látszólagos osztályok referenciája

Hivatkozásoknál alkalmazható:

link

Még nem követték a hivatkozást

visited

Már követték a hivatkozást

hover

Egér a hivatkozás felett

active

Már rákattintottak, de az új tartalom még nem töltődött be

Ebben a sorrendben kell definiálni őket!

hivatkozas.html

```
7      a:link      { color: red; }
8      a:visited  { color: green; }
9      a:hover    { color: orange; }
10     a:active   { color: brown; }

14     <p><a
15     href="https://hu.wikipedia.org/wiki/Semmelweis_Ign%C3%A1c">Olvasgasson</a>
16     Semmelweis Ignácról és a kézmosás fontosságáról!</p>
```

Olvasgasson Semmelweis Ignácról és a kézmosás fontosságáról!

Táblázatok alapértelmezett formázása:

- Cellaméret a tartalomhoz igazodnak
- Nincsenek szegélyek
- Fejléc (<th>) cellák félkövérek, középre zártak
- Normál cellák (<td>) balra zártak

tablazat01.html

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Kaphat szegélyt a teljes táblázat ...

tablazat02.html

```
7      table { border: 1px solid black; }
```

```
11    <table>
```

```
12      <tr><th>Termék</th><th>Ár (Ft)</th></tr>
```

```
13      <tr><td>AdeZ növényi alapú ital</td><td>599</td></tr>
```

```
      ↪ td</td></tr>
```

```
14      <tr><td>After Eight Classic desszert</td><td>
```

```
      ↪ 899</td></tr>
```

```
15      <tr><td>Agri Garden professional tömlő</td><td>
```

```
      ↪ td>3999</td></tr>
```

```
16    </table>
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

...vagy annak cellái ...

tablazat03.html

7

```
th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

_____

table, th, td { border: 1px solid black; }
--

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

---

separate elkülönített cellák, alapértelmezés.

`collapse` összevont cellaszegélyek.

tablazat06.html

```
7     table { border-collapse: collapse; }
8     th, td { border: 1px solid black; }
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999


```
table { border-collapse: collapse; }
th, td {
  height: 2em;
  border: 1px solid black;
  text-align: left;
  vertical-align: bottom;
}
```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

Ha a táblázat szélesebb, mint amit a tartalom indokol, a maradék hely arányosan lesz elosztva.

tablazat09.html

```

7      table {
8          border-collapse: collapse;
9          width: 100%
10     }
11     th, td {
12         border: 1px solid black;
13         text-align: left;
14     }

```

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Aari Garden professional tömlő	3999

Az olvashatóság javításához pl. kiemelhetjük az egér alatti sort a `:hover` látszólagos osztállyal. Figyeljük meg a „csíkozást”!

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

tablázat10.html

```

table      { border-collapse: collapse; }      7
tr:hover   { background-color: yellow; }      8
th, td     {                                  9
    border-bottom: 1px solid lightgray;      10
    padding: 5px;                            11
}                                              12
th {                                              13
    text-align: left;                          14
    border-top: 1px solid lightgray;          15
}                                              16

```

$$A_{n+b}$$

even

Páros elemek $\equiv 2n$

odd

Páratlan elemek $\equiv 2n+1$

Termék	Ár (Ft)
AdeZ növényi alapú ital	599
After Eight Classic desszert	899
Agri Garden professional tömlő	3999

```

7      table { border-collapse: collapse; }
8      tr:nth-child(even) { background-color: #f0f0f0; }
9      th, td {
10         border-top: 1px solid lightgray;
11         padding: 5px;
12     }
13     th {
14         text-align: left;
15         background-color: yellow;
16     }
17     td { border-bottom: 1px solid lightgray; }

```

- Rögzített fejléc → két külön táblázat, csak az alsó görgethető
- Görgetés: táblázat beágyazva egy túl alacsony elembe, és `overflow-y: scroll` (hasonlóan a vízszintes irányú görgetés is lehetséges az `overflow-x` tulajdonsággal)
- Legyenek a két táblázat oszlopai rendre azonos szélességűek!

Termék	Ár (Ft)
Agri Light Classic desszert	699
Agri Garden professional tömlő	3999
Kit Kat, Smarties vagy Boci Buborék	549
Bords Eve margarin	419
Kunsági dobozos tej	189

```
<table>
  <colgroup>
    <col class="bal" />
    <col class="jobb" />
  </colgroup>
  <tr><th>Termék</th><th>Ár (Ft)</th></tr>
</table>
<div class="gorget">
  <table>
    <colgroup>
      <col class="bal" />
      <col class="jobb" />
    </colgroup>
    <tr><td>AdeZ növényi alapú ital</td><td>599</td></tr>

    <tr><td>Xixo Ice Tea</td><td>398</td></tr>
  </table>
</div>
```


Web technológiák - HTML

```

7 table { border-collapse: collapse; }
8 tr:nth-child(even) { background-color: #f0f0f0; }
9 th, td {
10     border-top: 1px solid lightgray;
11     padding: 5px;
12 }
13 th {
14     text-align: left;
15     background-color: yellow;
16 }
17 td { border-bottom: 1px solid lightgray; }
18 div.gorget {
19     height: 8em;
20     overflow-y: scroll;
21     display: inline-block;
22 }
23 col.bal { width: 350px; }
24 col.jobb { width: 80px; }

```

[top](#)

Fent, alapértelmezés.

bottom

Lent.

Üres cellák szegélyeinek rajzolása: `empty-cells`

show

Megrajzolja, alapértelmezés.

hide

Nem rajzolja meg.

auto

A cellák szélessége a legszélesebb nem tördelhető tartalmi elem függvénye.
Alapértelmezés.

fixed

Az oszlopok szélességét vagy

- a `<table>` és `<col>` elemek szélességei adják meg, vagy
- az első sor celláinak szélességei. Ha ilyen nincs, egyforma szélesek lesznek a cellák.

Nagy táblázatoknál jelentősen gyorsabb megjelenés.

Készítse el a [queen.png](#) fájl felhasználásával az alábbi weboldalt, ami a [Nyolckirálynő probléma](#) egy lehetséges megoldását mutatja! Ügyeljen rá, hogy keskeny kijelzőkön a táblázat vízszintesen görgethető legyen! (A cellák 50x50, a képek 40x40px méretűek.)

sakk.html

